SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR

Lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 30.11.2021

Asia: HE 226/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Suomen Teatterit ry lausuu hallituksen esityksestä tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamista vain EU:n digitaalisen koronatodistuksen käyttöön liittyvän säätelyn osalta.

Suomen Teatterit ry kannattaa ns. koronapassin käyttöön liittyvän säätelyn jatkamista. Huomautamme kuitenkin, että nyt jatkettavaksi ehdotettu lainsäädäntö ei riittävällä tavalla tunnista tilanteita, joissa saman toiminnanharjoittajaan toimintaan kohdistuu toisistaan poikkeavia rajoituksia, kuten yleisötilaisuus- ja anniskelutoiminnan rajoitukset. Tämän vuoksi tulisi selvittää koronapassin omavalintaisen käyttöönoton mahdollisuutta.

Koronapassin käyttöaikaa jatkettava

Suomalaista ammattimaista teatteri-, tanssi- ja sirkustoimintaa edustava Suomen Teatterit ry pitää tärkeänä, että koronapassin käyttöä jatketaan myös vuoden 2022 puolella. **Koronapassi on mahdollistanut esittävän taiteen tapahtumien auki pitämisen syksyn aikana vaikeutuneessa epidemiatilanteessa.** Yleisöt näyttävät ottaneen koronapassin edellytyksen teattereissa pääosin hyvin vastaan ja käytännön lukemiseen liittyvät haasteet on onnistuttu selvittämään.

Koronaepidemiaan liittyvät rajoitukset ovat aiheuttaneet esittävän taiteen kentälle merkittäviä menetyksiä ja tappioita sekä alan freelancereiden työttömyyttä. Koronapassin avulla voidaan toivottavasti jatkossakin välttyä alan toiminnan pysäyttäviltä rajoituksilta tai täyssuluilta. On kuitenkin todettava, että koronapassin käyttö teattereissa vaatii jonkun verran lisää työvoimaa aulahenkilökuntaan ja lipun tarkastamisen yhteydessä, joten jos passin edellyttäminen jatkuu pitkään, tulisi siitä aiheutuvien kulujen korvaamista teattereille myös tarkastella.

Ongelma samaan toimintaan kohdistuvissa erilaisissa rajoituksissa

Teattereiden näkökulmasta nyt jatkettavaksi ehdotettavassa lainsäädännössä on ilmennyt ongelmia liittyen yleisötilaisuuksia ja anniskelutoimintaa koskevien rajoitusten epätahtisuuteen ja siitä seuraaviin käytännön tulkinnallisiin haasteisiin.

Teatteri, jonka tiloissa on anniskeluoikeudet (esimerkiksi väliaikamyyntiä varten), on joutunut sovittamaan yhteen rajoituksia, jotka esimerkiksi sallivat 100 % täyttöasteen teatterin katsomoon, mutta vain 75 % täyttöasteen ja pöytäpaikkavaatimukset aulan anniskelualueelle. Monilla teattereilla koko aula on määritelty anniskelualueeksi. **Koronapassia edellyttämällä teatteri voi välttää ravintolatoiminnalle asetetut rajoitukset, mutta nykyisen lainsäädännön mukaan teatteri ei kuitenkaan saa edellyttää yleisöltään koronapassia, ellei yleisötilaisuustoimintaan kohdistu rajoituksia.**

Käytännössä marraskuun aikana aluehallintovirastot ovat ohjanneet tulkitsemaan lainsäädäntöä siten, että teatteri voi kysyä kaikilta teatteriin saapuvilta koronapassia vapautuakseen anniskelutoiminnan rajoituksista.

SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR

Lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 30.11.2021

Juridisesti on hyvin ongelmallista, että tällaisella tulkinnalla teatterit periaatteessa joutuvat toimimaan nykyisen lainsäädännön vastaisesti, jos varsinaiseen teatteritoimintaan ei kohdistu rajoituksia, mutta silti lipun ostaneelta yleisöltä joudutaan edellyttämään koronapassia anniskelutoiminnan nojalla.

Koska käytännössä tällainen lainvastainen toiminta on viranomaistaholta hyväksyttyä, tulisi lainsäädäntö muuttaa vastaamaan muodostunutta käytäntöä. Helpointa olisi todennäköisesti lainsäädännöllisesti tarkastella mahdollisuutta toimijan edellyttää koronapassia osallistujilta oman valintansa mukaan, rajoituksista riippumatta. Nykyinen jatkettavaksi ehdotettu lainsäädäntö ei tarpeeksi hyvin tunnista teattereita ja vastaavia toimijoita, joiden toimintaa käytännössä rajoitetaan useammalla erilaisella rajoituskehikolla.

Ylipäätään tartuntatautilain 58 pykälää tulisi tarkastella kokonaisvaltaisemmin myös siltä kannalta miten eri elinkeinoja kohdellaan, rajoitusten tarkoituksenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Pykälä mahdollistaa edelleen yleisötilaisuuksien rajoittamisen erilaisella lakiperustalla kuin muiden elinkeinojen rajoittamisen, vaikka se ei olisi edes tehokkainta taudin torjumisen kannalta.

Teattereiden toiminta on korkeasti työllistävää ja taloudellisesti merkittävää ja se lisää ihmisten hyvinvointia ja sosiaalista yhteenkuuluvuuden tunnetta. Lainsäädännön ja epidemiantorjuntaan liittyvien rajoitusten on oltava sellaisia, että ne mahdollistavat teattereiden täysipainoisen ja terveysturvallisen toiminnan myös jatkossa.

Suomen Teatterit ry:n puolesta,

Kaisa Paavolainen
toimitusjohtaja
kaisa.paavolainen@suomenteatterit.fi
p. 040 518 0698